

נזיר נג

שאלה: בעי רמי בר חמא: רובע עצמות מן שדרה וגולגולת, מאי? כי קתני חצי קב עצמות - היכא דאיכא משאר אבריו, אבל מן שדרה וגולגולת דחמירי אפי' רובע עצמות, או דלמא לא שנא?

תשובה 1: אמר רבא, ת"ש: **השדרה והגולגולת**; ואי סלקא דעתך, רובע עצמות דאתי מן שדרה וגולגולת חמיר, ליתני: על רובע עצמות הבא מן השדרה כו'.

קושי על רבא: והא רבא הוא דאמר: לא נצרכה אלא לשדרה וגולגולת שאין בהן רובע עצמות! **תירוץ ובכך דחיית התשובה:** בתר דשמעה מר"ע, חזר בו מדיוקו כאן והחליט שיש לדייק שהחידוש הוא לשדרה וגולגולת שאין בהם רובע עצמות (כמו תינוק)

השדרה והגולגולת	
דיוק של רבא בתשובתו של רמי בר חמא	בגלל שלא כתוב רובע קב, משמע שזה חצי קב
דיוק של רבא במקום אחר	מחדש שאפילו אם השדרה או הגולגולת פחות מרובע קב (כמו תינוק)

תשובה 2 לשאלת רמי בר חמא: ת"ש, **שמאי אומר: עצם אחד מן שדרה או מן גולגולת.** **דחייה:** שאני שמאי דמחמיר טפי.

אפשרות לדיוק תשובה בכיוון השני: ליפשוט מינה: טעמא דשמאי דמחמיר, הא לרבנן עד דאיכא חצי קב עצמות!

דחייה: דילמא עד כאן לא פליגי רבנן עליה דשמאי - אלא בעצם אחד, אבל ברובע עצמות - אפילו רבנן מודו.

אמר ר' אליעזר:

מקצת זקנים הראשונים	מקצת זקנים הראשונים	זקנים אחרונים
חצי קב	מטמא באוהל בכל	מטמא באוהל בכל
רובע קב	לא מטמא באוהל בכל	מטמא באוהל בתרומה ובקדשים אבל לא בנזיר ועושה פסח

קושי על הפסק של המקור הזה: מכדי אין הכרעת שלישית מכרעת!

תירוץ: אמר רבי יעקב בר אידי: מפי שמועה אמרו, מפי חגי זכריה ומלאכי.

על אלו טומאות הנזיר מגלח: על המת, ועל כזית מן המת, ועל כזית נצל, ועל מלא תרווד רקב, על השדרה, ועל הגולגולת, ועל אבר מן המת, ועל אבר מן החי שיש עליו בשר כראוי, ועל חצי קב עצמות, ועל חצי לוג דם, ועל מגען ועל משאן ועל אהילן, ועל עצם כשעורה על מגעו ועל משאו,
על אלו הנזיר מגלח ומזה בשלישי ובשביעי, וסותר את הקודמין, ואינו מתחיל למנות אלא עד שיטהר ומביא את קרבנותיו.

דיוק מהמשנה: **על אלו** דרישא - למעוטי עצם כשעורה, דעל מגעו ועל משאו אין, ועל אהילו לא; **ועל אלו** דסיפא - למעוטי אבן הסכוכית.

וחצי קב עצמות

דיוק מהמשנה: חצי קב עצמות אין, רובע עצמות לא; **באיזה מקרה מדובר:** היכי דמי? אילימא דאית בהון עצמות כשעורה, תיפוק ליה משום עצם כשעורה! אלא, דאקמח אקמוחי.

על אבר מן המת, ועל אבר מן החי שיש עליהן בשר כראוי. **שאלה:** אין עליהן בשר כראוי, מאי?

רבי יוחנן	ריש לקיש
המחלוקת המקור לדבריהם	הנזיר מגלח עליהן
דהא קתני ברישא: על אבר מן המת ועל אבר מן החי שיש עליו בשר כראוי - יש לדיוק: שיש עליהן כזית בשר - אין, אבל אין עליהם - לא	הנזיר מגלח עליהן מדלא קתני בסיפא אבל הסככות, והפרעות, ובית הפרס, וארץ העמים, והגולל, והדופק, ורביעית דם, ואהל, ורובע עצמות, וכלים הנוגעים במת, ובימי ספרו, ובימי גמרו - על אלו אין הנזיר מגלח

תגובת ר' יוחנן להוכחת ריש לקיש : כל היכא דמשמע מכללא, לא קתני בסיפא.
קושי : והא חצי קב עצמות, דמשמע חצי קב עצמות אין, רובע עצמות לא, וקתני בסיפא רובע עצמות.
תירוץ : התם אי לאו, רובע עצמות, הוה אמינא אפי' על מגעו ועל משאו לא, להכי איצטריך למיתני רובע עצמות, דעל אהילן הוא דאין הנזיר מגלח.
עוד קושי : והא חצי לוג דם, דשמעת מינה חצי לוג דם אין, רביעית דם לא, וקתני בסיפא רביעית דם!

תירוץ : התם לאפוקי מדרבי עקיבא דאמר רבי עקיבא : **רביעית דם נזיר מגלח עליו על מגעו ומשאו** – ולכן הדגיש התנא כדי שנדע שלא פוסקים ככה ואין הנזיר מגלח אפילו על מגעו ומשאו

שאלה : האי אבר מן המת היכי דמי?
אי דאית ביה עצם כשעורה, מ"ט דרבי יוחנן?
ואי דלית ביה עצם כשעורה, מ"ט דריש לקיש?